

ei hulpmiddel
ten en die el-
Hij den oor-
de bron der
d overwon.
geopend graf
aar den dood,
le toe; in dat
ld des doods
nam hem zijn
tredende roept
t God toe, en

uren.

bedroefd zijn
en kruis, dat
n oprechtheid
le smart, over
e onderworpen
onszelve God
e zonden Hem
ds in ons hart
od hebben.

ristus zoeken,
openbaart; de
zijn kruis ver-
inding uitdeelt,
ou afwisschen.
zijn aangezicht
it gij? En dan
beten, gelooven
es voor ons is
blijdschap kan
ilgheid, vrede,

v. A.

EVEN

ensch.

die ik ditmaal
scheefte, geef ik
ide) een schets
s allen bekend,
an wijlen Prof.

et en verheugt
zich mijne ziel;
e zekerheid!
ine ziel aan het
doodenrijk,
om het graf te
zien!

pad des levens:
s met uw
aangezicht;
hand eeuwiglijk!

j is gevolgd en
er van uit, dat
lor plaag na de

den Geest", kerk,
dit laatste zoekt
n wat men zien,
eest anders; zijn
et kan dus rijk
arm. Zoo is het
esch; het is on-

konink over zijn

en uitwendigen

voor in- en uit-
ST.

n in- en uitwen-

de werkwoorden:
gen", „wonen in
de; zekerheid =
eld is continuüm
vreugde in en
heid (9a, 9b).
agde van in-
h.

gen mensch in
volgens spraak-
Reformatie" ver-

endigen mensch:
ee in onderschei-
rdtzijs).

n uitwendigen

ensch niet te

1. „Hart", vandaar gaat de beweging van den-ken en willen uit, M. Noordtzijs 113; raakt dus den heelen mensch.
2. „Ziel", let op het hebreuwsche „KABOOD" („eer", „heerlijkheid"), vgl. Ps. 7:6 (misschien is daar een andere lezing mogelijk), 30:13, 57:9, 108:2. Redenen voor gebruik hebreuwschen term; dat met de beweging van de „ziel" heel de mensch te maken heeft, is duidelijk uit het verband (juichen, cf. ook: het woord „tong", gloosaa, LXX, Hand. 2:26. Wat in de ziel is, komt naar buiten in gejuich. Overgang van juichende ziel tot instrument van het gejuich).
3. „Vleesch", lichaam, kwam dus feitelijk reeds in „hart" en „ziel" binnen het gezichtsveld van den dichter. Ook het omgekeerde is het geval.

d. In- en uitwendige mensch hebben vreugde in het heden.

1. Blijkt reeds uit het voorgaande: vs. 8: Bestendig is Jhwh voor zijn aandacht, hij is zeker (objectief veilig, hij wankelt niet). Hiermee gedoeld op de objectieve veiligheid van den theocratischen koning; die eerst zijn veiligheid had gezocht op de wijze van een niet-theocratischen oosterschen des-poot (volkstelling, zie Noordtzijs), daarna ge-straft was met pestziekte, vernedering, ver-lies van uitwendige glorie en crisis over eigen veiligheid (doodsgevaar, pestilentie; tevens ook schuldhef: niet de schapen, maar de herder moest feitelijk gedood worden, be-lijdt David), doch die tenslotte gered is door genade (slaande engel opgehouden, koning tot inkeer gekomen, erkent weer Gods wet inzake theocratie, en voelt zich zoo veilig). Kort aangeven, in heenwijzing naar vs. 8 (continuüm van veiligheid, 8b, en van ver-zekerde dankbaarheid, 8a). Vs. 9 aan 8 ver-bonden door DAAROM. Reeds zoo duidelijk, dat 9a staat op het „heden".
2. Let ook op den onvoltooid tegenwoordigen tijd der werkwoorden: „zich verblijden" en „verheugen". David is heden dankbaar; vgl. de gebrachte offers op Ormans dorsch-vloer.
3. Praesens (onvoltooid tegenwoordige tijd) raakt zakelijk óók het gezegde inzake „vleesch", dat „zeker" woont. Want wel ziet dit op toe-komst (wat hij „wonen" altijd het geval is), maar op het oogenblik „betreft" het vleesch (door bewustzijn van het opgeveerde geloof) zijn veilige woning; cf. Noordtzijs, bl. 115; wonen kan ook zijn: tent opslaan, Jos. 22:19, cf. LXX en Hand. 2:26 (kataskénoun).

- a. Van den inwendigen mensch uit wordt derhalve de gansche, ook uitwendige mensch beheerscht; geloof doet aangezicht blinken, geeft aan het lichaam eigen dankbaarheid en vreugde mee; het „vleesch" „zet" zich op zijn gemak in zijn „veiligheid".
- f. Willt die veiligheid een geloofszaak is, veilig-heid kata pneuma (naar den Geest), niet kata sarca (naar het vleesch), theocratisch dus, kan ze door „het vleesch" (hier in ongunstigen zin genomen) niet gekend worden; doch bij den „geestelijken" mensch kan ze ook door wonden in, of door verbreking van het vleesch (in den zin van: den uitwendigen mensch) niet ver-stoord worden. De veiligheid is voor den gan-schen mensch verzekerd. En ze is voor alle „gevallen" verzekerd. Het gaat van prae-sens naar futurum, van heden naar toekomst, van incubativum naar continuïteits-handeling, van begin tot blijvend vervolg, van tent op-slaan tot wónen bij GOD. „Nabij GOD te zijn" geen kwestie van „ziel" en „hart" alleen, óók van vleesch, lichaam. „Vleesch" (qua lichaam) niet bezien „kata sarca" (naar het vleesch), doch „kata pneuma" („naar den Geest"), beste medicijn tegen „vergeestelijking".

- g. Kracht van geloof als mosterdzaad. De zekerheid van het geloof handhaaft zich ook tegenover graf. De dichter weet bij voorbaat, dat 't graf niet het laatste woord zal hebben, niet kan hebben: „zéker wonen", nu en steeds. Zekerheid der opstanding, der onmogelijkheid van veiligheids-verstoring door graf.
- h. Geest van Christus betuigt in de profeten, ook hier in den psalm.
- i. Daarom ook David, dichter, vader van Chris-tus, door strijd tot dezen geloofsjubel bekwaamd: christologisch sprekend, type van Christus.
- j. Christus volkomen dit lied gezongen.
- k. In Christus ook volkomen dit lied tot zijn volle realiteit gekomen. Maar dan ook alleen theo-cratisch: Hij aller dienaar en borg. Zijn vleesch elken dag onveilig naar hetgeen „voor oogen" is, dagelijks dichter bij de breuk; toch elken dag „gaan" wonen in verzekerdheid van objectieve zekerheid (veiligheid) bij GOD. Christus maakt Zijn morgen- en avondgebed (zonder bekeeringsnoodzaak) van wat David hier bidt ná bekeering uit diepen val. Volkomen Heiland, dadelijk gehoorzaam in deze zekerheid, waardoor hij elken dag ook den aanstaanden dood overwint door geloof.

- l. Ook bij ons dit een kwestie van „heden". Veiligheid van den ganschen mensch (inclusief

„vleesch") niet oordeelen naar uitwendigen maatstaf, doch grijpen door geloof. Niet te be-wijzen, alleen te gelooven.

II. DE BEVESTIGING DIER VREUGDE VOOR IN- EN UITWENDIGEN MENSCH IN DE TOEKOMST.

- a. De dichter gaat hier over van heden naar toe-komst; vs. 10.
- b. Hij ziet in die toekomst de bevestiging a posteriori (achteraf) van zijn vreugde van heden; zijn „hoop" beschaamt niet.
- c. Feit dier bevestiging: de sjeool, het „doodenrijk", den staat of toestand des doods, overmeestert den dichter niet. Let op de armoede, de zwakheid van den mensch tegenover de overweldi-gende kracht van de sjeool. Des ondanks krijgt de sjeool het laatste woord niet; Jahweh zal hem daaraan „niet overlaten", „niet overgeven". Hij komt er wel in, maar niet er onder; op de reeds presente veiligheid van den dichter zal de sjeool geenerlei inbreuk kunnen maken; en wijl dood en sjeool vijanden zijn, daarom zal hun dienstbaarheid (tegenover heerschappij) de veiligheid van den dichter objectief vastleggen, en niet verbreken.

- d. Die bevestiging is er voor in- en uitwendigen mensch: Ziel = leven naar de onzichtbare zijde; „gunsteling" — dat is de heele mensch van vleesch en bloed; de heele mensch deelt er in (cf. Hand. 2, egkataleipseis), d.w.z. niet ver-laten in het doodenrijk).

- e. Die bevestiging is vrucht van soevereine ge-nade:

1. Soevereine genade: GIJ zult niet ver-laten; GIJ zult niet overgeven. Tegenover de sjeool (woordafleiding, zoo mogelijk) ieder machteloos; ook de dichter, van 'smenschen zijde gezien. Die machteloosheid wel zeer bij-zonder gebleken in pestziekte na volkstelling; ze blijft ook in de toekomst; al is de dichter nu gespaard, hij moet toch sterven, 2 Sam. 7:12, en zijn graf (dat van den theo-cratischen koning) zal onder Israël zijn tot in verre geslachten (Hand. 2, Petrus' rede).
2. Soevereine GENADE: de term: gunsteling, cf. Ps. 4:4, man naar GODS hart; de naam „gunsteling" qualificeert hem niet als „pri-vaat persoon" (die trouwens onbekend is bij GOD) doch als theocratisch koning, gesteld in de plaats van Saul; zijn verkiezing tot het ambt in de theocratie; deze garandeert zijn veiligheid bij God, 2 Sam. 7:8. Rechtvaardig-making door de jongste gebeurtenissen weer in geloof aanvaard.

- f. Die bevestiging is in Christus gegeven. Davids theocratisch koningschap om Chris-tus' wil in het leven geroepen. In de volkstel-ling en het daarop volgende oordeel, scheen de theocratische koning vervallen uit zijn ambt, en een Saul redivivus (een tweede Saul) te zijn (gebed: laat schapen gaan, sla herder). Door genade het theocratisch koningschap herwon-nen. Thans veilig, ook zoover de belofte van EEUWIG ZAAD betreft, 2 Sam. 7:12, 16:25, 23:2-5. In Christus David gespaard. De vader (David) neemt het leven uit zijn zoon (zijn Heer en GOD) Christus.

- g. Derhalve ook de bevestiging van vreugde pas volkomen in Christus' opstanding. Let (in Hand. 2) op Petrus' pinksterpreek; en daarin op de coupure over Davids graf; Davids lied is pas in Christus vervuld; Christus immers DE Gunsteling GODS (geliefde Zoon in Wien Ik welbehagen heb).

- h. Daarom geldt dit lied voor Christus, voor David, en voor ons. David verheft zich boven het ge-wone lot van het menselijke geslacht (Calvijn), wijl het theocratisch koningschap dat eerst ge-daan heeft (op den kringloop van dood en leven ingegrepen door de genade). Derhalve is David hier type van Christus, diens vader, diens pro-feet (hoogtepunt). Doch tevens uit zijn eigen Zoon alles genomen (dieptepunt). De koning met zijn allerspecialste ambt is ook geloovige met het allergeenualste ambt (ambt aller ge-loovigen). Dat is theocratie.

- i. Indien David onder het O.T. zóó zijn sterven zien kon, hoeveel te meer moeten wij het doen onder het N.T. Denk hier aan de woorden: koninklijk-priesterdom. Het graf neemt geen prooi meer; is zelf buit (prooi) geworden.

III. DE VERVULLING DIER VREUGDE AAN IN- EN UITWENDIGEN MENSCH IN EEUWIGHEID.

- a. Het voorgaande vs. was nog negatief (niet over-laten, niet overgeven aan sjeool en graf). Thans positief, vs. 11: pad des levens, verzadiging van vreugde, lieflijkheden.

- b. Vs. 11 handelt over vervulling der vreugde: 1. Pad des levens, de weg, die ten leven voert (M. Noordtzijs) Spr. 10:17. Het pad, en het leven er op, begint hier, mondt echter in het eeuwige leven uit. Continuïteit van tegen-woordig en toekomstig leven.

2. Dit pad is aan David bekend gemaakt (de aoristus in Hand. 2) en zal hem verder bekend gemaakt worden. Zekerheid voor toekomstige en verder gaande „bekendma-king", uit hare praesentie als geschenk van JAHWEH. Bekendmaken = doen ervaren, (Zie vervolg op blz. 214.)

Een droom.

Eens stopte de trein mijns levens vóór ik mijn bestemming bereikt had. De machinist verklaarde, dat mist de oorzaak was van deze stagnatie. Aan een schim met een baanwachterspel vroeg ik, waar ik zoo onbedoeld terecht was gekomen. Hij deelde mij mede, dat ik in het dorp Depres-sie was gearriveerd en dat er maar één gelegenheid tot logies bestond, namelijk het hotel In-zinking. Daarheen begaf ik mij met loome schreden. De kellner Bedruktheid serveer-de mij den maaltijd, dien ik genoot met de drie overige gasten, namelijk de heeren Verveling, Bitterheid en Ergernis. Wij waren homo-geen in onze gedachten over de slechtheid der tijden en de ondankbaarheid der menschheid ten opzichte van onze respectievelijke verdiensten. Wel meende ik onder de gesprekken een zachte stem te hooren: Wat maakt gij hier? maar ik schreef het geluid toe aan den wind, die om het hotel loeide. De dienstmaagd Neerslachtig ging mij voor naar mijn kamer. Onder dit geleide door gangen en trappen zong zij met een neus-stem: Tel uw ergernissen, tel ze één voor één, Tel ze allen en vergeet er geen... Ik kon den slaap niet vatten, ik liefkoosde de lidteekens die het leven mij geslagen had. „Gij hebt mij niet voor een kwart gegeven wat ik van u gehoopt had!" zoo kapittelde ik het leven. „Denk ge dat ik honderd word! Ik krijg al grijze haren en mijn wangen worden plooibaar". En het leven zat mij maar aan te kijken met een verbaasden, bedroef-den blik, maar het zei niets terug. Daarop viel ik in slaap met de woorden van den Prediker: „Ik haatte dit leven, ook haatte ik al mijn arbeid dien ik bearbeid had onder de zon..."

Toen droomde ik. In mijn droom bevond ik mij op een hoogen bergtop. De lucht was er frisch en opwekkend, het licht blonk in een veelheid van kleuren en tinten als ik op aarde nooit gezien had. Om mij heen stonden eenige engelen, die God tot bescherming van de kleinen aangesteld heeft. Deze jongelingen hadden reeds zesduizend jaren hun Schepper gediend, maar hun oog was niet donker geworden en hun kracht was niet vergaan. Zij zongen een recitatief. De eerste begon met een zachte stem te zingen: „Een verslagen geest, wie zal dien opheffen?" De tweede viel in met eenforsch stemgeluid: „Hij geeft den moede kracht!" De derde sloeg zijn oogen in een richting, waar ik uit de verte een gouden glans ontwaarde en hief aan: „Mijn hulpe is van den Heere, Die hemel en aarde gemaakt heeft". Toen zongen zij te samen, terwijl stralen van blijdschap uit hun oogen schoten: „Zijn dienstknechten zullen Hem dienen."

Met bevende stem zong ik mede... „Broeder" zoo sprak mij één der hemelboden aan, „wij hebben opdracht u de aarde te toonen". Zoo sloeg ik dan den blik omlaag en trachtte de aarde vanuit mijn verheven standpunt te ontdekken. Schitterende hemelbollen dreven diep beneden mij. Nog lager, klein, als een dwerg onder de planeten, hing onze aarde als aan een niet „Mijnheer", zoo vroeg ik aan den engel, hoe is het mogelijk, dat ik deze aarde die toch zoo klein is, zoo duidelijk kan aanschouwen?" De engel antwoordde: „Dat komt door het licht van Gods Welbehagen, dat over haar is uitgegoten!"

Overal zag ik heldere plekken als vuurtorens opvlammen. „Mijnheer", vroeg ik, „wat zijn deze plaatsen?" Blijde antwoordden de engelen als uit één mond: „Dat zijn de Gemeenten van onzen Heere Jezus Christus! Gij weet toch hoe Hij gezegd heeft tot Zijn Kerk: „Gij zijt het Licht der Wereld, een stad boven op een berg!" Vol ontroering blikte ik neer, ik zag Rusland stralen als een helder licht! „Het is 't bloed der martelaren, dat dit licht zoo helder maakt", merkte mijn uitlegger op. Ik zag in Azië en Afrika de zendingsgemeenten stralen, over het algemeen was hun licht reiner dan dat van de kerken in de Oude Wereld, het was de eerste liefde die aan hun lichten dien zuiveren schijn verleende. Ten slotte zocht mijn oog ook de plaats, die God mij gegeven had onder de zon. Maar hoe ik zocht, ik vermocht niet haar te ontdekken. Vol angst greep ik de hand van den engel. „Broeder", zoo klonk troostend zijn stem, „gij zijt te klein om uzelf te vinden onder deze miljoenen. Maar onder de tallozen die in den Zoon geliefd zijn, is ook voor u een plaats. Onder miljoenen heeft Hij ook u in 'toog. Als wij u dienen moeten op Zijn bevel, geeft Hij ons het vergrootglas der genade en zoo hebben wij u gezien". En weer zongen de engelen een lied, dat ik ook wel eens op aarde gehoord had en waar-van het refrein luidde: „Schoon ik voor Hem als niets verdwijn, Toch is Hij mijn en ben ik Zijn".

Toen ontwaakte ik...

N. B.